

تأثیر حملات خودی بر نیروهای امنیتی و مردم

رحیم حمیدی

از کسانی که افراد حامی گروه طالبان را ضامن شده اند و در صفوف نیروهای امنیتی کشور آورده اند مورد پرسش قرار دهد. حمله خودی تأثیر بسزایی بر روانی نیروهای امنیتی کشور می‌گذارد. نیروهای امنیتی کشور در برابر گروه طالبان در شرایط سخت و دشواری می‌جنگد و قربانی می‌دهد. در کنار این سختی‌ها و قربانی‌ها و وقتی حمله نیز باید به پرسش گرفته شود که چرا ضامن افرادی شده اند که با گروه طالبان رابطه داشته اند و به این گروه وفادار بوده اند. فراموش نکنیم که در رویداد های مشابه که در گذشته اتفاق افتاده بود نهاد های امنیتی تغییراتی در پرسه جلیب و جذب به وجود نیامده است. از این جهت، دشمنان نیروهای امنیتی به راحتی وارد پرسه شده و آموزش می‌بیند و بعد از مدتی تعدادی از نیروهای امنیتی کشور را می‌کشند و به صفوف گروه طالبان می‌پیوندند. با این حال، این‌ها تنها مسئول کشته شدن نیروهای امنیتی نیستند بلکه مسئول به هدر رفتن امکانات و تجهیزات نیز می‌باشند که صرف آموزش آن افراد شده است. بنابراین، لازم است که نهاد های امنیتی افرادی را که مسئول جلب و جذب و استخدام می‌باشد را مورد پرس و

چهارشنبه ۷ میزان ۱۳۹۵
مباحث مربوط به امنیت در هر کشوری از حساسیت و اهمیت فوق‌العاده برخوردار می‌باشد؛ اما در افغانستان، اخصاً در شرایط کنونی، به دلیل وجود عوامل و شرایط استثنائی، ضرورت و اولویت ویژه می‌یابد. جنگ های رویاری شورشیان با نیروهای امنیتی، گسترش ساحات در معرض تهدید و احساس نا امنی عمومی در شهرها و شاهراه ها، همه حاکی از نوعی بی‌ثباتی و وضعیت نگران کننده امنیتی در کشور حکایت دارند. امنیت از مهمترین و ضروری‌ترین پدیده‌هایی است که برای حفظ بقا و پیشرفت و استحکام نظام مورد توجه قرار می‌گیرد. بدون امنیت و احساس آرامش نسبی شهروندان هیچ برنامه‌ای در کشور قابل اجرا نیست. فعالیت‌های اقتصادی و تجاری، سرمایه‌گذاری، طرح‌ریزی برنامه ها، ایجاد نظم و ایجاد سیستم گرامد کنترل و نظارت ... در گرو تأمین امنیت سراسری

پروژه های اقتصادی باید مبتنی بر منافع عمومی باشد

اهمیت ژئوپولیتیک و ژئواکونومیک افغانستان در سطح منطقه کم نظیر می‌باشد. این مهم در گذشته به دلیل بی‌کفایتی و سرگردگی حکمرایان کشور نه تنها سبب توسعه و رونق اقتصادی کشور نگردد، که بیشتر افغانستان را در معرض طمع کشورهای بیگانه قرار داده و زمینه تهاجمات نظامی و مداخلات بی‌رویه سیاسی آنها را در کشور فراهم کرد. افغانستان از یک طرف با ذخایر سرشار و متنوع معدنی خود می‌تواند جایگاه اقتصادی خود را در سطح منطقه بالا ببرد و از طرف دیگر منابع ریز زمینی این کشور می‌تواند به عنوان منبع عایداتی مطمئن، دوامدار و قابل توجه به رشد اقتصادی این کشور سرعت بخشد. علاوه بر آن موقعیت جغرافیای افغانستان این کشور را در جایگاه ویژه قرار داده است. افغانستان از پتانسیل های فراوانی اقتصادی برخوردار می‌باشد. این کشور می‌تواند با استفاده از ظرفیت های اقتصادی و تجاری، خود را به خود اتکایی نزدیک کرده و وابستگی اش را به کشورهای خارجی تقلیل دهد. به فعلیت رساندن پتانسیل های موجود نیازمند عزم و اراده جدی، مدیریت محروم و صداقت و صدورزی است که متأسفانه تا هنوز سیاست های توسعه‌ی این کشور بر محورهای فوق شکل نگرفته است.

در افغانستان منافع قومی، سمتی و شخصی همواره در اولویت قرار داشته و این نگاه محدود نگرا نه بر تمامی تصمیم، سیاست ها و برنامه ها سایه افکنده است. از این رو حکومت ها همیشه در افغانستان با تنش ها و نارضایتی های درونی مواجه بوده است. تلاش اقوام محروم و تحت ستم برای رهایی از سلطه ظالمانه حکومت و عدم کارایی و مشروعیت نظام مسلط سیاسی، فضای بی‌اعتمادی و ترس را در مناسبات مردم و حکومت ها به وجود آورده است. این ترس سبب می‌گردد که دستگاه حاکم پیش از آن که در فکر آبادی کشور باشد، به راهکارهای مؤثر سرکوب و محرومیت زایی در کشور می‌اندیشند.

در تاریخ کشور کمتر حاکمی به توسعه، آبادانی و رفاه اجتماعی توجه داشته و در این راستا کام های ارزشمند و سودمندی برداشته است.

به همین دلیل تاریخ این کشور تاریک، غمبار و تراژیک رقم خورده است. هر قدر که جهان به سوی توسعه و مدنیت حرکت کند، کشور ما به همان مثابه از قافله تمدن عقب می‌ماند.

امروز افغانستان با این پتانسیل های بی نظیر خود، در ریف فقیرترین و عقب مانده ترین کشورهای جهان قرار دارد. امروز افغانستان در جنگ، خشونت و کشتار بیرحمانه؛ تولید و قاچاق مواد مخدر، فساد و حکومتداری ضعیف، مقام اول و دوم را در میان کشورهای جهان نصیب می‌شود. چرا ما در عرصه های علمی و توسعه‌ی هیچ افتخاری در دنیا کمایی نکرده ایم؟! به این خاطر که افغانستان نتوانسته خود را از گرداب تفکرات قبیله ای نجات دهد و از گندابه های سنت و ایده های سلطه گرانه قومی و قبیله ای عبور کند.

افغانستان امروز نیاز دارد تا خود را از لاک فرهنگ قومی و قبیله‌ی بیرون کرده و در فضای باز و دموکراتیک نفس تازه کند. فضایی که در آن همه ساکنان افغانستان مالک این سرزمین شناخته شود و تمایز انگاری ها و خود برتری بینی ها از عرصه مناسبات اجتماعی، سیاسی و فرهنگی برای همیشه محو شود. این همه را به این خاطر یاد آور شدیم که دیروز رئیس جمهور کمیته‌ای را برای حل مشکلات حمل و نقل با همسایگان ایجاد کرد، تا مشکلات حمل و نقل افغانستان با کشورهای همسایه را بررسی کند.

این کمیته وظیفه دارد افزون بر حل این مشکلات، در راستای عملی ساختن «پلان اتصال منطقه‌ای» کار کند. این تصمیم بدون شک یک گام ارزنده در راستای خود کفایی و رشد اقتصادی کشور بوده و وابستگی ما را به کشورهای خارجی کاهش می‌دهد. به شرطی که خلأهایی که تاکنون در پروژه های اقتصادی وجود داشته است، این بار با نظارت و درایت مسؤولان بلند پایه دولتی مرفوع گردد. طرح های انکشافی باید متوازن و بر مبنای منافع عمومی استوار باشد، تا همه مردم به صورت یکسان از مزایای آنها بهره مند شوند.

پاشنه آشیل امنیت

محمدرضا احسان

تجربه درگیری‌ها و ناپسامانی‌های گذشته تا حدودی ضعف و ناکارایی نیروهای امنیتی کشور را در معرض نمایش گذاشته است. مسؤولین امور امنیتی و دفاعی ضمن بذورش این مطلب، آن را به مسایلی چون کمبود نیرو و بخصوص نیروهای مسلکی، فقدان تجهیزات لازم عملیاتی و ... مربوط دانسته‌اند؛ در حالی که نیروهای امنیتی به اندازه همان امکانات در دست داشته نیز عمل نکرده‌اند. گروههای شورشی با استفاده از این ضعف در گوشه و کنار کشور غایله خلق می‌کنند و ابتکار عمل را از نیروهای امنیتی می‌گیرند. وجود پایگاههای گروههای توریستی طالبان و القاعده؛ فعالیت نیروها و گروههای هراس افکن و خشونت‌طلبی چون طالبان و القاعده، خطر جدی دیگری است که امنیت داخلی ما را با تهدید مواجه می‌سازد. موج تبلیغات زهرآگین و بهره‌جویی از نارضایتی‌های عمومی و تحریک احساسات مذهبی، قومی و منطقه‌ای زمینه‌ای جلب و جذب جوانان و نوجوانان نا آگاه و بی‌سواد را در دام این گروه ها دست یافتنی تر می‌سازد. ضعف و ناتوانی کشور در امور دفاعی و وابستگی کشور به کشورهای خارجی، دیپلماسی خارجی ما را با اشکالات و محدودیت‌های جدی مواجه ساخته است. کشورهای خارجی که افغانستان آباد می‌دانند، با بهره‌گیری از زمینه های داخلی، انواع و اقسام سیاست ها را در افغانستان به مرحله آزمایش می‌گیرند، این مدخلات از تریسه و تجهیز نیروهای توریستی گرفته، تا اعمال شگردهای سیاسی-اقتصادی و فرهنگی تخریبکارانه و مضر را پوشش می‌دهند. افغانستان ناچار است که از طریق تعیین هدفها و اولویتهای سیاست خارجی و توانمند سازی قدرت ملی، توانایی دفاعی خود را در برابر کشورهای خارجی بالا ببرد. خود را ملی ما گرجند از لحاظ پیشرفت‌های فنی، تکنولوژیکی، اقتصادی و نظامی بسیار محدود است؛ ولی تقویت سنجایی ملی گرایانه از طریق اتخاذ سیاست‌های اعتمادساز میان دولت و ملت امکان‌پذیر می‌باشد. در عرصه داخلی تأمین امنیت، توجه به توزیع عادلانه امکانات بازسازی، کاهش فساد اداری و مبارزه جدی با کشت و قاچاق مواد مخدر، مبارزه شدید و انعطاف‌پذیر با عوامل گروههای معارض و خشونت‌طلب، توجه به خواسته‌ها و تقاضاهای جامعه و اجتناب از گرایش‌های شونویستی و نیز رفع عوامل تهدید کننده امنیت، بستگی پیدا می‌کند و تا این عوامل به نحو مطلوب و مورد پسند و تحقق نیابد، آرزوی تأمین امنیت مانند همیشه، در سینه‌ها باقی خواهد ماند.

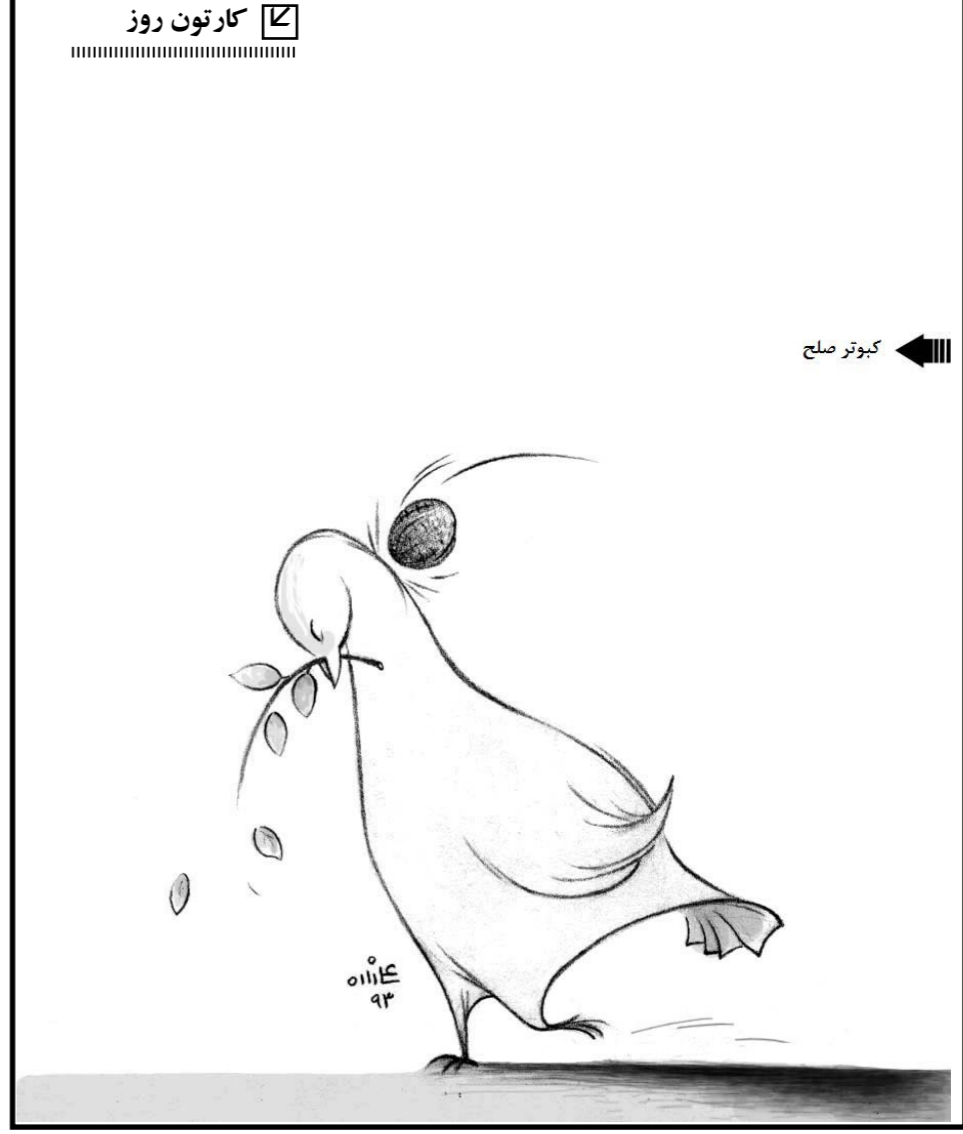
میسر می‌گردد. امنیت مجموعه شرایطی است که تحقق آن به تأمین نیازهای سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی بستگی دارد و ویژگی‌های اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و تاریخی هر کشور، با توجه به موقعیت ژئوپولیتیک و پتانسیل های داخلی آن کشور رقم می‌خورد. امنیت بعد داخلی و خارجی دارد و در بعد داخلی مسایلی از قبیل نظم، آرامش، امنیت جانی، مالی و شغلی، تأمین منافع عمومی و توانایی دولت در جهت برآورده سازی توقعات روز مره جامعه را در بر می‌گیرد. آرزوها و خواسته‌های همگانی که توسعه فرهنگ، پیشرفت اقتصاد و دموکراتیزه سازی سیاست را هدف قرار می‌دهد. جلوه خارجی امنیت بیشتر ناظر به موقعیت بین‌المللی و جایگاهی است که یک کشور در عرصه جهانی به دست می‌آورد. بعد خارجی امنیت زمانی میسر می‌گردد که یک دولت علاوه بر دارا بودن توانایی‌های دفاعی، به این باور رسیده باشد که ادامه زندگی افراد آن، از لحاظ مادی و معنوی با خطر جدی مواجه نمی‌باشد. بنابر این گفته می‌توانیم که در سالهای پس از جنگ که دوره بازسازی نام گرفته، هیچگاه مردم ما به طور کامل احساس امنیت نگردانند و تهدیدات نظامی، سیاسی، اقتصادی و فرهنگی از نگرانی‌های بوده که ذهن توده‌ها و زمامداران را همواره به خود مشغول داشته است. این احساس البته در دو سال اخیر و در پی افزایش حملات انتحاری و توریستی شدت بیشتری یافته است و مردم بیش از هر زمان دیگر خطر گروههای طالبان و القاعده و سایر حلفات

خشونت طلب را احساس می‌کنند. لذا با افزایش تقاضاهای کمبود امکانات، اعتراض و نارضایتی مردم شدت پیدا کرده و دلسردی، افسردگی و در بدترین حالت خشونت، آشوب و درگیری های داخلی را به دنبال می‌آورد. چنانچه بی‌سواد یا فقر عمومی همراه گردد، امکان بهره‌گیری دشمنان از چنین زمینه‌های بیشتر و اجتناب ناپذیر تر می‌شود.

۲- ناکارایی دولت در بازسازی: با همه تلاشها و شعارهایی که مردم ما دیده و شنیده‌اند؛ اکنون به این باور تأسف براننده در بررسی امنیت بایستی به هردو عامل توجه گردد؛ زیرا بزرگ جلوه دادن یکی که به غفلت و چشم‌پوشی از عامل دیگر منجر شود، انحراف و یک بعد انحرافی به حساب آمده و ما را به نتایج مطلوب و مورد نظر نمی‌رساند.

بررسی پدیده امنیت در بعد داخلی را می‌توان به چند عامل مربوط دانست که اهم آنها در فهرست زیر گنجانده می‌شود:

۱- فقر و بی‌سواد مردم شهروندان کشور چنانچه از آگاهی و دانش برخوردار باشند، به یقین رفتارهای دموکراتیک و مسالمت‌جویانه را بر رفتارهای خشن و ناهم‌بذیرانه ترجیح می‌دهند. کارکرد جامعه و حکومت را آگاهانه مورد تحلیلی و ارزیابی قرار می‌دهند. در نتیجه منش معقولانه‌تری را در صحنه داخلی و در روابط با گروههای اجتماعی دیگر بر می‌گزینند. اما در صورتی که سطح سواد و دانش مردم پایین باشد، آنها به ایجاد موازنه و تعادل میان خواسته‌ها و تقاضاهای خود از یکسو و ظرفیت و امکانات دولتی از سوی دیگر

بنیان گذار: دکتر حسین یاسا

مدیر مسول: محمد رضا هویدا

سرمدیر: حفیظ الله زکی

کاریکاتورست: خالق علی زاده

دبیران: علی اصغر زاهدی، مصطفی جعفری

مسئول و ساین: غلام عباس اصلان

آدرس: کابل، شهرک امید سبز، فاز چهار، کوچه ششم، خانه نمبر ۱۳۷-۱۳۷

روزنامه افغانستان ما

The Daily Afghanistan Ma

روزنامه

افغانستان ما

The Daily Afghanistan Ma

Daily Outlook

AFGHANISTAN

The Leading Independent Magazine

روزنامه افغانستان ما از همه دانشمندان و نویسندگان دعوت به همکاری می‌نماید. هیئت تحریر در ویرایش مطالب دست باز دارد. مقالات وارده بازگردانده نمی‌شود. مسئولیت مقالات به عهده نویسندگان آنها است و تنها سر مقاله یانگر دیدگاه روزنامه افغانستان میباشد.

www.dailyafghanistan.com
Email: thedailyafghanistan@yahoo.com